OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Postbus 8035
5601 KA Eindhoven
T: 088 369 03 69
I: www.odzob.nl

Aan:
De leden van de gemeenteraden in Zuidoost-Brabant en
de leden van Provinciale Staten Noord-Brabant.

uw kenmerk	uw bericht van	ons kenmerk	datum
		Z-2024-000282/D-2024-037800	15 maart 2024

onderwerp
Ontwerpbegroting 2025
met meerjarenraming 2026-2028

contactgegevens
e-mail : k.vandaal@odzob.nl
tel. : 088 369 03 69

Geachte leden van de gemeenteraad, leden van Provinciale Staten,

Bijgaand ontvangt u de ontwerpbegroting 2025 met de meerjarenraming 2026-2028 van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB). De gemeenteraden en Provinciale Staten worden in de gelegenheid gesteld om zienswijzen uit te brengen op deze begroting.

Kern van de ontwerpbegroting
Vanwege de rode cijfers in de jaarrekening 2022, heeft het algemeen bestuur in september 2023 ingestemd met een verhoging van de begroting en tarieven voor 2023 en 2024. Daarbij is voorzichtig geraamd om nieuwe tegenvallers te voorkomen. In de kadernota 2025 is deze lijn doorgetrokken. Bij het opstellen van de jaarrekening 2023 is gebleken dat de voorzichtige raming leidt tot structurele financiële ruimte van € 1,5 miljoen. In de ontwerpbegroting 2025 doen wij u een voorstel hoe hiermee om te gaan.

- Voor een bedrag van € 0,4 miljoen stellen wij voor deze ruimte te gebruiken voor het verlagen van het uurtarief en daardoor een lagere bijdrage vanuit de deelnemers. Het uurtarief daalt daardoor naar € 124,68.
- Daarnaast stellen wij voor een bedrag van € 0,8 miljoen beschikbaar te houden in de vorm van een ontwikkelbudget tot de AB-vergadering van 19 december 2024. Op dat moment is de meerjarige samenhangende verbeteraanpak uitgewerkt (als uitvloeisel van het Plan van aanpak robuustheid dat door het AB op 7 maart is vastgesteld). Deze (verbeter)aanpak moet ertoe leiden dat de ODZOB vanaf 1 april 2026 robuust is en het fundament op orde komt (Meerjarenvisie 2023-2027).
  Robuustheid richt zich op de criteria en voorwaarden om te komen tot een omgevingsdienst die goed kán functioneren, maar kan niet los worden gezien van de activiteiten en projecten die nodig zijn om de ODZOB daadwerkelijk goed te láten functioneren. In 2024 vinden er diverse onderzoeken plaats die hierbij van groot belang zijn, zoals het medewerkersonderzoek, de archiefinspectie, de inventarisatie van de kwaliteitscriteria en het efficiencyonderzoek van de provincie Noord-Brabant.

Op basis van de scenario's voor de verbeteraanpak, die vergezeld gaan van een onderbouwing van de hiervoor benodigde middelen, kan het algemeen bestuur eind 2024 een afgewogen keuze maken over de concrete inzet van dit ontwikkelbudget. Voor zover dit budget niet nodig blijkt te zijn voor de ontwikkeling van de organisatie kan een verdere verlaging van het tarief plaatsvinden. Dit budget kan pas worden ingezet na expliciete besluitvorming door het algemeen bestuur. Tot die tijd staat er bij wijze van spreken een hek omheen.

- Voor een deel van € 0,3 miljoen is het voorstel deze ruimte conform de regionale afspraken incidenteel in te zetten voor het bereiken van de minimale omvang van de algemene reserve, boven op de eerder afgesproken verhoging vanuit het jaarrekeningresultaat 2023. De reden hiervoor is dat het begrotingstotaal uitstijgt boven de € 30 miljoen. De algemene reserve stijgt daardoor van € 1,2 naar € 1,5 miljoen. Bij de ontwerpbegroting 2026 wordt een voorstel gedaan hoe om te gaan met deze structurele ruimte.
- Het Programma regionale samenwerking bestaat (in lijn met de besluitvorming van het AB in maart 2024) vanaf 2025 uit de volgende pijlers: Samen Sterk in Brabant, Omgevingsveiligheid en Collectieve Taken.

Wij vertrouwen erop hiermee een begroting voor te leggen die de ODZOB in staat stelt de gewenste ontwikkeling naar robuustheid en adequaat functioneren vorm te geven en tegelijkertijd mede gezien het financiële ravijn waar gemeenten mee te maken krijgen, geen grotere beslag te leggen op de middelen van de deelnemers dan nodig is. Verderop in de brief wordt een korte toelichting gegeven op de ontwerpbegroting.

Heeft u vragen? Neem dan deel aan de informatiebijeenkomst.
Op 15 mei aanstaande wordt een (fysieke) informatiebijeenkomst georganiseerd waarbij de MRE, GGD, VRBZO en ODZOB elk een toelichting geven op de ontwerpbegroting 2025. Raads- en Statenleden ontvangen hiervoor, via de griffies, een uitnodiging.

Zienswijzen voor 8 juni indienen
Wilt u zienswijzen uitbrengen? Dit kan tot uiterlijk 8 juni aanstaande door een e-mail te sturen naar j.lepair@odzob.nl. Mochten er onverhoopt op een later moment zienswijzen aan ons worden voorgelegd, dan kunnen wij niet garanderen dat deze verwerkt worden in de op te stellen reactienota.

Het is de bedoeling dat het dagelijks bestuur van de ODZOB deze reactienota vaststelt in de vergadering van 3 juli 2024. De vastgestelde reactienota wordt meteen daarna naar alle gemeenteraden en Provinciale Staten verzonden. Dit is in lijn met recente wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Na het zomerreces, op 12 september 2024, wordt de definitieve versie van de begroting 2025 aan het algemeen bestuur van de ODZOB ter besluitvorming voorgelegd.

Toelichting op de ontwerpbegroting 2025

Kaders en uitgangspunten
In december 2024 stelde het algemeen bestuur van de ODZOB de *kaderbrief 2025* vast. In deze kadernota zijn de contouren uit de Meerjarenvisie 2023-2027 verder uitgewerkt. Het algemeen bestuur stemde in met de gepresenteerde uitgangspunten voor de ontwerpbegroting 2025.

Anders dan vorig jaar het geval was, bleken nu de prognoses uit de Macro Economische Verkenning beduidend beter aan te sluiten bij de kostenontwikkelingen die de ODZOB en de deelnemers zelf ervaren.

Nieuwe Cao voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen
In de kadernota 2025 werd een voorbehoud gemaakt over eventuele gevolgen van de (op dat moment nog af te sluiten) Cao voor 2024. Nog in 2023 werd duidelijk wat de gevolgen zijn van deze nieuwe Cao op de ontwerpbegroting 2025. Deze gevolgen zijn beperkt van aard; de overeengekomen loonstijgingen passen naar verwachting in de toegepaste loonindexering. De declarabiliteit neemt, als gevolg van een aanvullende bovenwettelijke verlofdag (vanaf 2024 zijn er dat 8 per jaar), af tot 1.299 uur/fte. In de kadernota 2025 werd nog uitgegaan van 1.306 uur/fte.

Ontwerpbegroting 2025
Zoals te doen gebruikelijk is de ontwerpbegroting gebaseerd op de meest recente werkprogramma's. Vervolgens is, in afstemming met onze deelnemers, in beeld gebracht welke ontwikkelingen er worden verwacht die impact hebben op de programmering voor 2025. Meest relevant hierbij is de daadwerkelijke inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Het geraamd aantal declarabele uren voor 2025 komt uit 246.000. In de kadernota werd eerder uitgegaan van 249.000 declarabele uren. De gevolgen hiervan op de benodigde personele inzet zijn in de ontwerpbegroting verwerkt. De declarabiliteitsnorm voor 2025 komt op 1.299 uur per fte.

Het programma Regionale Samenwerking bestaat (in lijn met AB-besluitvorming van 7 maart 2024) vanaf 2025 uit een drietal pijlers: Samen sterk in Brabant (SSiB), Omgevingsveiligheid en Collectieve Taken.

Robuuste omgevingsdienst
Medio 2022 startte het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP-VTH). Doel van dit programma is het merkbaar verbeteren van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en het verminderen van de schade aan het milieu die vermeden had kunnen worden. Binnen dit programma is bepaald dat alle omgevingsdiensten in Nederland vanaf 1 april 2026 aantoonbaar robuust moeten zijn.

Eind 2023 heeft de ODZOB een zelftoetsing uitgevoerd om te beoordelen of nu al aan de kritische prestatie indicatoren (die inzicht geven in de mate van robuustheid) wordt voldaan. Net als alle andere omgevingsdiensten bleek de ODZOB niet volledig robuust te zijn.

Zoals is toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering wil de ODZOB een samenhangende verbeteraanpak opstellen, waarbij niet alleen wordt ingestoken op het voldoen aan de robuustheidscriteria, maar ook een vervolg wordt gegeven aan het onlangs gehouden medewerkersonderzoek, de aanbevelingen van de archiefinspectie en de inventarisatie van de kwaliteitscriteria. Op dit moment is nog niet in beeld welke financiële middelen noodzakelijk zijn om hieraan uitvoering te geven. Voorzichtigheidshalve hebben wij daarom in de ontwerpbegroting 2025 een ontwikkelbudget van €0,8 miljoen opgenomen.

Wij verwachten dat het algemeen bestuur in december 2024 op basis van een gedegen onderbouwing een besluit kan nemen. Dit budget kan enkel worden ingezet na een expliciet akkoord van het algemeen bestuur. Tot die tijd staat er bij wijze van spreken een hek omheen.

Tariefontwikkeling
Het gemiddeld uurtarief voor 2025 komt lager uit dan in de kadernota 2025 werd aangekondigd. Het daalt van €126,31 naar €124,68. Dit komt bovenop de al in de kadernota verwerkte tariefsdaling van €0,95 wegens de beëindiging van de tijdelijke bekostiging voor de Fitte Organisatie.

Kadernota 2025:

Ontwikkeling	*Structureel*
Voorlopig gemiddeld uurtarief 2024	€120,52
Loonontwikkeling uit de MEV 2024 (4,5%)	€5,34
Prijsontwikkeling uit de MEV (1,2%)	€1,39
Opslag Fitte Organisatie vervalt	- €0,95
Voorlopig gemiddeld uurtarief ontwerpbegroting 2025	**€ 126,31**

Aanvullende ontwikkelingen:

Ontwikkeling	*Structureel*
Voorlopig gemiddeld uurtarief 2025	€ 126,31
Tariefbijstelling wegens lagere personele lasten	- €1,63
Gemiddeld uurtarief begroting 2025	**€ 124,68**

De ontwikkeling van de personele kosten is beduidend gunstiger dan werd verwacht. Vandaar dat het gemiddeld uurtarief met €1,63 kan dalen ten opzichte van de kadernota 2025. Dit komt voort uit:

- Het aandeel van externe inhuur (de flexibele schil) is verlaagd van 22% naar 18%. De gemiddelde kosten per fte voor vast personeel liggen lager dan die voor externe inhuur.
- De totale personele inzet neemt af met 1,6 fte. Hierdoor nemen de personele kosten af ten opzichte van 2024.
- Zowel de gemiddelde inhuurkosten als de gemiddelde salariskosten blijken in de herziene begroting 2023 en de begroting 2024 te hoog geraamd te zijn. Dit wordt veroorzaakt door een veranderende samenstelling van het personeelsbestand; het vertrek van meer ervaren (senior) medewerkers kan niet altijd op een vergelijkbare wijze opnieuw worden ingevuld. Gevolg hiervan is dat er (gemiddeld genomen) minder ervaren medewerkers worden aangetrokken waarvan de honorering ook iets lager ligt dan die van de ervaren medewerkers. Bij het inhuren van externen speelt (bij bepaalde expertises) hetzelfde; daar zijn nauwelijks (zeer) ervaren professionals beschikbaar, waardoor er enkel kan worden beschikt over medewerkers op medior of junior niveau.
- Op basis van de realisatiecijfers uit 2023 voor salarissen en externe inhuur zijn deze kosten opnieuw berekend, rekening houdend met recente Cao-ontwikkelingen voor 2024 en 2025.

Weerstandsvermogen en risicomanagement

In de ontwerpbegroting wordt, zoals gebruikelijk, aandacht besteed aan de risico's die de ODZOB loopt, de mogelijke impact daarvan en de mate waarin de ODZOB beschikt over een financiële buffer om eventuele risico's het hoofd te kunnen bieden. De geactualiseerde risico-inventarisatie toont dat de risico's met de grootste potentiele impact een verwachtingswaarde kennen van ruim €1,1 miljoen. De risico's met een verwachte minder grote impact kennen een verwachtingswaarde van €0,7 miljoen.

Het begrotingstotaal is de afgelopen jaren boven de €30 miljoen per jaar uitgekomen. Hierdoor verschuift het aan te houden weerstandsvermogen (zoals in regionaal verband afgesproken) naar een minimumwaarde van €1,5 miljoen. Bij het vaststellen van de jaarstukken 2023 komt (naar huidig inzicht) de algemene reserve uit op een waarde van €1,2 miljoen. Een verdere versterking (ad €0,3 miljoen) is nodig om te voldoen aan de gemaakte afspraken hierover in 4GR-verband.

Meer informatie of vragen
Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen of opmerkingen hebben, dan kunt u contact met ons opnemen via het bovengenoemde telefoonnummer of e-mailadres. Op www.odzob.nl/raadsleden en www.odzob.nl/statenleden vindt u meer informatie over ons dagelijkse werk aan een gezonde en veilige leefomgeving in Zuidoost-Brabant.

Bij vragen van financieel-technische aard verzoeken wij u vriendelijk doch dringend deze zo snel mogelijk bij ons kenbaar te maken. Samen met de (ambtelijke) contactpersoon van uw organisatie zullen we eventuele vragen van een passend antwoord voorzien. Wij verwachten dat dit de bestuurlijke beraadslaging ten goede zal komen.

Met vriendelijke groet,

Het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant,

J.C.J. van Bree
voorzitter

F.A.H. Piepers
secretaris

Bijlage:
- Ontwerpbegroting 2025 met meerjarenraming 2026-2028

In afschrift aan:
- Colleges van Burgemeester & Wethouders gemeenten Zuidoost-Brabant/ Gedeputeerde Staten provincie Noord-Brabant
- AB-leden
- GPO-leden